DOPORUČENÍ

DOPORUČENÍ KOMISE

ze dne 26. dubna 2010

o výzkumné iniciativě společného plánování „Kulturní dědictví a globální změny: nová výzva pro Evropu“

(2010/238/EU)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 181 této smlouvy,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Kulturní dědictví ve smyslu úmluv UNESCO o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví a o zachování nemateriálního kulturního dědictví ([1]) je velmi křehké a je vystaveno mnoha nebezpečím v důsledku stárnutí, nepříznivých podmínek prostředí a působení lidské činnosti.

(2) Pro většinu evropských občanů jsou hodnoty kulturního dědictví jedinečné a nenahraditelné ve svém zhmotnění v podobě historických budov, sbírek, památek a movitých předmětů, jakož i ve své nehmotné podobě, která zahrnuje dějiny, kolektivní paměť a identitu.

(3) Společné účinky změny klimatu, dalších změn životního prostředí, lidských zásahů a bezpečnostních rizik ohrožují kulturní dědictví Evropy. Zejména změna klimatu může vést k nenapravitelnému poškození nebo ztrátě statků kulturního dědictví v důsledku jejich křehkosti a stáří. Fyzickou podstatu statků kulturního dědictví jakožto symbolů a pozoruhodností evropských měst a památkových lokalit navíc ohrožují katastrofy a bezpečnostní rizika.

(4) Je nutné vynaložit koordinované úsilí, aby tato kombinovaná rizika ohrožující evropské kulturní dědictví nezpůsobila nevratné škody.

(5) Na svém zasedání dne 3. prosince 2009 Rada ve složení pro konkurenceschopnost uznala iniciativu „Kulturní dědictví, změna klimatu a bezpečnost“ (tento název byl později změněn na „Kulturní dědictví a globální změny: nová výzva pro Evropu“) za oblast, ve které by společné plánování významně přispělo ke zlepšení stávajícího roztříštěného úsilí členských států v oblasti výzkumu. Z toho důvodu přijala závěry, v nichž uznala, že je nezbytné zahájit iniciativu společného plánování věnovanou tomuto tématu, a vyzvala Komisi, aby přispěla k její přípravě. Rada také potvrdila, že společné plánování je proces vedený členskými státy a úlohou Komise je tento proces usnadňovat.

(6) Společné plánování výzkumu kulturního dědictví a globálních změn by umožnilo koordinaci výzkumu v této oblasti, což by významně přispělo k vytvoření plně funkčního Evropského výzkumného prostoru zaměřeného na zachování kulturního dědictví a posílilo vedoucí úlohu Evropy a konkurenceschopnost výzkumu na tomto poli.

(7) Za účelem dosažení cílů vytyčených v tomto doporučení by členské státy měly spolupracovat s Komisí při zvažování možných iniciativ Komise, které by členským státům pomohly při přípravě a provádění strategického plánu výzkumu.

(8) Aby Komise mohla pravidelně podávat Evropskému parlamentu a Radě zprávy, měly by členské státy pravidelně podávat Komisi zprávy o pokroku této iniciativy společného plánování,

PŘIJALA TOTO DOPORUČENÍ:

1) Členské státy se vyzývají, aby vytvořily společnou vizi, jak může spolupráce a koordinace v oblasti výzkumu na úrovni Unie pomoci zachovat kulturní dědictví ve všech jeho formách a zajistit jeho bezpečnost a udržitelné využívání.

2) Členské státy se vyzývají, aby vypracovaly společný strategický plán výzkumu stanovující střednědobé až dlouhodobé potřeby a cíle výzkumu v oblasti zachování a využívání kulturního dědictví v souvislosti s globálními změnami. Strategický plán výzkumu by měl obsahovat prováděcí plán, který stanoví priority a časové rozvrhy a přesně vymezí činnosti, nástroje a zdroje potřebné k jeho provádění.

3) Členské státy se vyzývají, aby do strategického plánu výzkumu a prováděcího plánu zahrnuly tato opatření:

([1]) Definice „hmotného a nehmotného kulturního dědictví“ viz: Úmluva UNESCO o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, Paříž, 16. listopadu 1972; Úmluva UNESCO o zachování nemateriálního kulturního dědictví, Paříž, 17. října 2003.

a) zjišťování a výměnu informací o příslušných národních programech a výzkumných činnostech;

b) posílení kapacit pro společné prognózy a posuzování technologií, zejména co se týče dopadu globálních změn na statky kulturního dědictví a příslušných reakcí v oblasti prevence a ochrany;

c) výměnu informací, zdrojů, osvědčených postupů, metodik a pokynů;

d) určení oblastí nebo výzkumných činností, které by měly prospěch z koordinace nebo společných výzev k předkládání návrhů nebo sdružování zdrojů;

e) definování způsobů výzkumu, který má být společně prováděn v oblastech uvedených v písmenu d);

f) zvážení měnících se potřeb návštěvníků a spotřebitelů při definování cílů programů výzkumu kulturního dědictví;

g) ve vhodných případech sdílení stávajících výzkumných infrastruktur nebo budování nových zařízení, například koordinovaných databank, nebo vývoj modelů pro studium procesů zhoršování stavu kulturního dědictví;

h) podněcování lepší spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem, jakož i otevřené inovace mezi různými výzkumnými činnostmi a podnikatelskými odvětvími týkajícími se kulturního dědictví, včetně cestovního ruchu, udržitelné správy a budování nebo rekonstrukce pamětihodností, budov nebo krajiny a souvisejících podnikatelských služeb;

i) poskytování a šíření znalostí, inovací a mezioborových metodických přístupů;

j) budování sítí středisek, která se věnují výzkumu kulturního dědictví.

4) Členské státy se vyzývají, aby zřídily společnou řídící strukturu pro oblast kulturního dědictví a globálních změn, pověřenou stanovením společných podmínek, pravidel a postupů pro spolupráci a koordinaci a sledováním provádění strategického plánu výzkumu.

5) Členské státy se vyzývají, aby společně prováděly strategický plán výzkumu, mimo jiné prostřednictvím svých národních programů výzkumu nebo jiných vnitrostátních výzkumných činností.

6) Členské státy se vyzývají, aby spolupracovaly s Komisí s cílem prozkoumat možné iniciativy Komise na pomoc členským státům při přípravě a provádění strategického plánu výzkumu a koordinovat společné programy s jinými iniciativami Unie v této oblasti.

7) Členské státy se vyzývají, aby pravidelně podávaly Komisi zprávy o pokroku této iniciativy společného plánování.

V Bruselu dne 26. dubna 2010.

Za Komisi

Máire GEOGHEGAN-QUINN

členka Komise